

Uit de Vogelbladen

Paul Keuning

De Dompfoorn jrg. 52 (3) sept. 2017, *Tijdschrift Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden (omgeving Leerdam en Lexmond)*.

- Jolande Lemcke filosofeert over vogelnamen die verbonden zijn met hun voedsel, zoals de slangenarend en de wespdiel. Bij de bijeneters die ze in Frankrijk zag vroeg ze zich af hoe het komt, dat ze geen last hebben van de steek van hun prooidieren. Twee verklaringen: de bijeneter slaat de bij of wesp eerst met z'n achterlijf tegen een tak, zodanig dat de angel en het gif weggeslagen worden. En verder, mocht die gestoken worden, dan is hij immuun voor het gif.

- Arie Versluis houdt de stand bij van de ooievaars rond Schoonrewoerd. Het ooievaarspaar achter 'De Schaapskooi', het verenigingsgebouw van de natuurwacht, legde maar liefst zes eieren, waarvan uiteindelijk één jong groot genoeg werd om geringd te worden door een ringer van STORK.

- Rien Keizer meldt dat de in de Linge aangebrachte vlotjes goed benut werden. Die leverden 16 jonge zwarte sterns op van 13 broedparen.

- Hans Evers ging met Rien de Keijzer mee op stap bij het ringen van de kerkkuilen in de Vijfheerenlanden. Opvallend was dit jaar het grote aantal jongen per broedpaar.

De Grauwe Gans jrg. 33 (1) maart 2017, *Vogelwacht Flevoland*.

- Victor Eggenhuizen is met 114 vogelsoorten goed op weg om een nieuw persoonlijk recordjaar te vestigen voor het aantal waargenomen soorten.

- Karel Mauer 'Pestvogels in Flevoland'. In de afgelopen vijftig jaar werd deze invasievogel in 32 winters gezien. Het betrof voornamelijk juveniele exemplaren. Strenge of zachte winter maakte geen verschil. Wanneer er veel jongen uit het ei komen in de broedgebieden in Rusland, worden de schaarse bessen elders gezocht. Pestvogels zoeken de tuinen in de bebouwde kom op. Ze zijn meestal niet langer dan een dag op dezelfde plaats en trekken van straat naar straat op zoek naar (rode) bessen.

- Klaas Oudshoorn 'Commotie over de Oostvaardersplassen'. De discussie

over deze plassen gaat voornamelijk over het uit de hand gelopen aantal grote grazers. Hoe houdt men de jaarlijks aanwas in de hand?

Provinciale Staten zijn akkoord gegaan met het voorstel van de VVD en de SGP om te zorgen voor minder grazers. Daarmee wordt echter nog geen gevolg gegeven aan het Natura 2000-beheersplan, zoals dat in 2015 eindelijk is vastgesteld. Onderdeel van dat beheersplan is het voornemen om de leefomstandigheden voor woudaap, blauwe kiekendief en porseleinhoen te verbeteren. De vogelwacht bepleit het verminderen van het oppervlak aan grasland. Dat zal leiden tot minder grazers en biedt de mogelijkheid tot het creëren van andere biotopen zoals rietmoeras dat geschikt is voor de in het beheersplan genoemde doelsoorten.

- Ton Eggenhuizen 'Virus op pad'. Een heldere uitleg over het vogelgriepvirus. Wil je meer weten over het laag- dan wel het hoog-pathogene dodelijke virus, dan is dit artikel een aanrader. De onderzoeker Eggenhuizen onderzocht vogels tot in Bangladesh. Draggers van het virus verspreiden dit bij hun vlucht onder andere naar Rusland (het Chanymeer) en van daar besmetten ze de in Nederland overwinterende smienten. Met betere hygiëne in de pluimveehouderij wereldwijd kan het probleem ingedamd worden.

De Grauwe Gans jrg. 33 (2) juli 2017.

- Inge Hagens beschrijft de ervaring van 13 vogelwachters op excursie naar Extremadura. Plekken en vogels, die bij onze Spanje-reizigers herkenning oproepen.

- Madeleine Postma 'Broedsucces grauwe kiekendief in Flevoland 2013 – 2016'. De zes broedparen in Flevoland in 2014, 2015 en in 2017 lijken niet veel, maar het gaat wel om meer dan 12 procent van de Nederlandse broedgevallen.

- Ton Kalkman 'Tuinvogeltelling 2016-17'. Het was een mager teljaar met veel voorspelbare soorten.

De Kieft jrg. 10 (3) sept. 2017.

Vogelbeschermingswacht 'Zaanstreek'.

- Ed Staats, bestuurslid en belichaming van de Pers- en Propagandacommissie, schreef de

artikelen in dit nummer, tenzij anders vermeld.

- Er zijn zonder toestemming door een agrariër dammen aangelegd in de Markerpolder om zodoende de waterstand te verlagen. Mede op aandringen van de vogelwacht wordt hier nu een stokje voor gestoken. - 'Komst De Kraaien schaadt de natuur'.

Dit is geen protest tegen de komst van de soort *Corvus corone*, maar een poging om de aanspraak door de hockeyvereniging De Kraaien op een verwilderd terrein, dat grenst aan een Natura 2000-gebied, tegen te gaan.

- Dirk-Jan Booij verzamelde de inventarisatiegegevens sinds 1979 van het Euverenweg-gebied, dat grenst aan Westzaan. Een gebied op postzegelformaat, ingeklemd tussen bebouwing en snelwegen, dat in de afgelopen 38 jaar toch goed was voor 79 soorten broedvogels, waarvan er 20 op de Rode Lijst staan. Het toenemen van het aantal nachtegalen, matkoppen en spotvogels laat zien dat er een metamorfose plaatsvindt van gras- en rietland naar bos en struweel.

- Tenslotte doet Ed Spaans nog een aanbeveling om de oeverzwaluwwand en de ijsvogelwandjes ook tijdens het broedseizoen tussentijds een onderhoudsbeurt te geven, om te voorkomen dat het snel groeiende onkruid en riet de nesten onbereikbaar maakt voor de vogels.

De Kruisbek jrg. 60 (4) sept. 2017. *Vogelwacht Utrecht*.

- Bram Borkent scoorde op 6 mei

samen met drie andere vogelaars op de fiets op 6 mei 109 vogelsoorten in en rond Houten, met recht een Big Day! De uilenwerkgroep IVN uit Soest constateert, dat de uilen zich thuis voelen in Soest. Met 42 geringde jonge kerkuilen was het voor deze soort een uitermate goed jaar. Tel daar nog eens 22 jonge steenuilen bij op (waren er vorig jaar 10) en nog eens zes geringde bosuilen dan is duidelijk dat Martine en Len, leden van de werkgroep, tevreden kunnen zijn. Van de ransuilen is het broedsucces niet goed na te gaan. Zij broeden niet in kasten, maar in gekraakte kraaiennesten, die moeilijker zijn op te sporen.

De Tringiaan jrg. 40 (3) sept. 2017.
Vogelwerkgroep Schagen en omstreken.
 - Mattias Hofstede 'Dwergsterns in De Putten, Camperduin'. De Putten is al een sternkolonie van formaat met zeker 1500 grote sterns. Dat daar na de voorjaarsstorm begin juni 25

baltsende dwergsterns bij kwamen was een leuke verrassing. Helaas vielen diverse pullen ten prooi aan kleine mantelmeeuwen; er heeft toch minstens één jong vliegvlug het eilandje kunnen verlaten.

- Herman Vos schrijft in zijn verslag over het agrarisch weidevogelbeheer, dat het seizoen uiterst wisselvallig is verlopen. Op Wieringen hadden de vogels te lijden van predatie door met name de vos, maar ook door kauwen. De lange droge periode in het voorjaar betekende een tekort aan insecten, die zo hard nodig zijn voor de Kievitskuikens. De gebieden rondom Schagen waren daarentegen succesvol.

Het Vogeljaar jrg. 65 (3). *Tijdschrift voor vogelstudie en vogelbescherming.*

- Marcel Boer beschrijft in de serie Nederlandse vogelfamilies ditmaal de eenden.

- Tom Looij 'Vogelnesten op postzegels'.

- Rob Bijlsma 'Wanneer komt een boomarter te dicht bij het nest van een fluitjer?'

- In het artikel van Franklin Tombeur over vogels in het olifantsgras in een Zeeuws-Vlaamse polder komen we veel te weten over het nut en de toepassing van het olifantsgras. Deze grassoort, die tot vier meter hoog kan groeien, vormt een ondoordringbaar woud en neemt veel CO₂ op. Maar hoe inventariseer je de hierin voorkomende vogels?

Vogels jrg. 37 (3) 2017. *Het blad van Vogelbescherming Nederland.*

- Marcel Boer behandelt in de serie Nederlandse vogelfamilies nu de ganzensoorten.

- Jan Mooij 'Vogeltellingen in de Eempolders 1973-2016'. Voor de leden van onze VWG is Jan Mooij een de auteur, die in bijna elke Korhaan wel een Eempoldervogel onder de loep

neemt. In dit artikel wordt in grote lijnen de ontwikkeling gegeven vanaf de twaalfde eeuw met ontoegankelijk hoogveen tot de vorige eeuw met ingeklonken veen en regelmatige dijkdoorbraken van de zomerdijk, waardoor waaien en wielen ontstonden. Het was tot 1940 een nauwelijks toegankelijk gebied, ideaal voor kemphanen en watersnippen. Daarna werden er bij een ruilverkaveling wegen aangelegd. De tweede ruilverkaveling, die pas na 1988 ten uitvoer werd gebracht, bracht een verlaging van de grondwaterstand met zich mee. Hierdoor werd het bouwen van boerderijen in de polder mogelijk. Daarnaast werd in het noorden een reservaat aangelegd, waar de oorspronkelijke, hoge waterstand gehandhaafd bleef. Onze VWG heeft de gevolgen voor de vogels vanaf het begin gevolgd met tellingen om de veertien dagen. Dit is inmiddels de langst lopende reeks tellingen in Nederland! Nieuwsgierig geworden? Probeer dit nummer van Het Vogeljaar te pakken te krijgen, het is ook te leen bij Dick Jonkers of bij Paul Keuning.

- Gerard Ouweneel heeft een boek geschreven over de Biesboschvogels aan de hand van de vogeldagboeken van de bekende vogelaar Tom Lebet. Milieudynamiek is een sleutelwoord uit de rijke natuurervaring van deze natuuronderzoeker.

- Arie Spaans en Ruud Vlek schrijven een artikel getiteld 'De Voorburgse vogelaar Alexander Crèvecoeur aan de vergetelheid ontrukkt'. Nog een resultaat van de werkgroep Ornithologisch Erfgoed, onderdeel van de Avifaunistische Kring Nederland (AKN), bijzonder om de gedetailleerde aantekeningen van vogels rond Voorburg te lezen.